

Willen vrouwen nog wel een kind op deze wereld zetten?

XIAO XU, GERT STULP, ANTAL VAN DEN BOSCH & ANNE GAUTHIER

Als je mensen vraagt naar hun wens om kinderen te krijgen, benoemen zij soms hun ontevredenheid met de toestand in de wereld. Onderwerpen als klimaatverandering, maar ook sociale media en terrorisme komen ter sprake. In hoeverre hebben Nederlandse vrouwen het idee dat de wereld geen goede plek meer is om kinderen te krijgen?

Steeds meer mensen maken zich zorgen over klimaatverandering in Nederland. Deze zorgen komen ook tot uiting in hoe mensen denken over het krijgen van kinderen. Zo verscheen de term “baarschaamte” recentelijk in het publieke debat. Het woord verwijst naar gevoelens van twijfel over het krijgen van kinderen, ofwel omdat het onverantwoord is om een energie-behoevend, CO₂-producerend kind op deze wereld te zetten, ofwel omdat het onverantwoord is om datzelfde kind te laten opgroeien in een door klimaatverandering onzekere toekomstige wereld. Voor sommige mensen heeft dat gevoel grote gevolgen, zoals sterilisatie of abortus. In de Verenigde Staten is zelfs geopperd dat de grote ontevredenheid van jongere generaties over de toestand in de wereld ons naar “Een wereld zonder kinderen” zal leiden. Welke rol speelt de toestand in de wereld in de kinderwens van Nederlanders?

In 2021 werd via het LISS-panel aan een steekproef van 423 Nederlandse vrouwen tussen de 21 en 44 jaar gevraagd aan te geven wat hen zeker of onzeker maakt over het krijgen van kinderen in de toekomst. De vraag was open gesteld, dus vrouwen konden zelf een eigen antwoord formuleren. Met behulp van innovatieve kunstmatige intelligentie (AI) technieken hebben wij de antwoorden die de respondenten gaven samengevat in verschillende thema's. Voor elke vrouw werd het meest prominente thema waarover ze in haar antwoorden sprak bepaald.

Vijf procent van de ondervraagde vrouwen noemde ontevredenheid over de (toekomstige) toestand in de wereld als thema in de overweging om wel of geen kinderen te krijgen. Slechts drie vrouwen, 0,7% van de steekproef, noemden expliciet klimaatverandering als reden om onzeker te zijn over het krijgen van kinderen. Deze vrouwen hadden over het geheel genomen een meer ontevreden of pessimistische kijk op de wereld: naast klimaatverandering uitten zij ook nog andere zorgen, zoals over terrorisme, smartphonegebruik en natuurrampen. Ondanks het geringe aantal vrouwen dat dergelijke zorgen uitte, kunnen deze zorgen wel een sterke invloed hebben op hun uiteindelijke kindertal. Het grootste deel van de ondervraagde vrouwen (46%) noemde echter de levensfase waarin ze zich bevonden als het belangrijkste thema in de overweging om wel of geen kinderen te krijgen. Bijna een kwart (24%) zag gezondheids- en zwangerschapsgerelateerde zorgen als belangrijkste overweging. Daarnaast

noemde ongeveer zeven procent hun liefde voor kinderen. Ongeveer vijf procent gaf aan dat zij geen concrete plannen hadden of dat kinderen “niet gepland kunnen worden”. De resterende 13 procent noemde diverse andere thema's.

Dat de wereld geen goede plek is om kinderen te krijgen lijkt als opvatting dus niet breed gedragen te worden onder Nederlandse vrouwen. En voor zover vrouwen zich bij hun overwegingen om wel of geen kinderen te krijgen wel zorgen maken over de toestand in de wereld, speelt klimaatverandering daarin nauwelijks een rol.

Xiao Xu, NIDI-KNAW/Rijksuniversiteit Groningen, e-mail: xu@nidi.nl

Gert Stulp, Rijksuniversiteit Groningen, e-mail: g.stulp@rug.nl

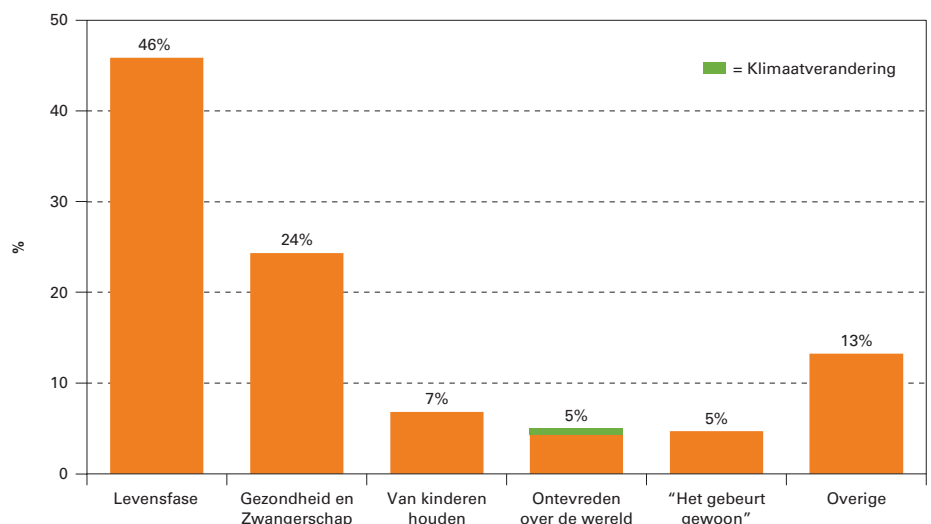
Antal van den Bosch, Universiteit Utrecht, e-mail: a.p.j.vandenbosch@uu.nl

Anne Gauthier, NIDI-KNAW/Rijksuniversiteit Groningen, e-mail: gauthier@nidi.nl

LITERATUUR:

- Xu, X., G. Stulp, A. van den Bosch en A. Gauthier (2022), Understanding narratives from demographic survey data: a comparative study with multiple neural topic models. In: *Proceedings of the Fifth Workshop on Natural Language Processing and Computational Social Science (NLP+ CSS)*, pp. 33-38.

Welke thema's maken Nederlandse vrouwen zeker of onzeker over het krijgen van kinderen in de toekomst?

Noot: Het betreft het per respondent meest prominente thema gebaseerd op de antwoorden op de open vraag “Kunt u ons meer vertellen over wat u (on)zeker maakt over het wel of niet krijgen van kinderen?” ; N = 423.

Bron: LISS-panel (2021).